

ΑΡ. 3545

ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 23

Αριθμός 6215

**Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΛΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)**

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο Παροχής Χορηγιών σε Επαγγελματικούς Συνδέσμους του Μεταποιητικού Τομέα για Λιξεαγωγή Λιαφημιστικής Εξατρατείας

1. Διαδικασία:

Στις 30 Αυγούστου κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως Αρμόδια Αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο Παροχής Χορηγιών σε Επαγγελματικούς Συνδέσμους του Μεταποιητικού Τομέα για Λιξεαγωγή Λιαφημιστικής Εξατρατείας». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο "Νόμος") και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001. Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου, με βάση το άρθρο 21, αποτελεί υφιστάμενο πρόγραμμα.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η προβολή και προώθηση των κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων στην κυπριακή αγορά·
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης για τη διεξαγωγή διαφημιστικής εκστρατείας και καλύπτει τα ακόλουθα μέσα διαφήμισης:
- (i) τηλεόραση,
 - (ii) ραδιόφωνο,
 - (iii) έντυπο τύπο,
 - (iv) εκτύπωση διαφημιστικών φυλλαδίων, καταλόγων, αφισών, αυτοκόλλητων κλπ.,
 - (v) καταχωρήσεις στο διαδίκτυο,
 - (vi) διοργάνωση εξειδικευμένων εκθέσεων,
 - (vii) οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα που κατά την κρίση του Υπουργείου συμβάλλει άμεσα στην προβολή και προώθηση μεταποιητικών προϊόντων συγκεκριμένου κλάδου.
- Η προβολή των προϊόντων ενός κλάδου θα πρέπει απαραίτητα να απευθύνεται στο ευρύ καταναλωτικό κοινό και όχι σε συγκεκριμένο καταναλωτικό κοινό. Το σχέδιο δε θα καλύπτει έξοδα διαφήμισης προϊόντων συγκεκριμένης επιχείρησης·
- (δ) άμεσοι δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι όλοι οι επαγγελματικοί σύνδεσμοι του μεταποιητικού τομέα. Έμμεσοι δικαιούχοι όμως είναι όλες οι κυπριακές βιομηχανίες των οποίων τα προϊόντα προωθούνται μέσω της διαφημιστικής εκστρατείας των επαγγελματικών συνδέσμων στην κυπριακή αγορά·
- (ε) το επιλέξιμο κόστος είναι τα έξοδα διεξαγωγής της διαφημιστικής εκστρατείας·
- (στ) η ένταση της ενίσχυσης είναι 50% για κόστος δραστηριότητας μέχρι £40.000, 25% για τις πρόσθετες £40.000 και 10% για τις πρόσθετες δαπάνες πάνω από £80.000.
- Το συνολικό ανώτατο ποσό χορηγίας που μπορεί να παραχωρηθεί σε κάθε επαγγελματικό σύνδεσμο είναι £40.000.
- Σε περίπτωση που το ενδιαφέρον που θα επιδειχθεί από τους ενδιαφερόμενους συνδέσμους ξεπερνά τις δυνατότητες του διαθέσιμου κονδυλίου στον Προϋπολογισμό, τα πιο πάνω ποσοστά θα μειώνονται ανάλογα.
- Στις περιπτώσεις όπου υποβάλλονται δύο ή/και περισσότερες αιτήσεις από διαφορετικούς φορείς προς όφελος του ίδιου επαγγελματικού συνόλου, οι αιτήσεις θα εξετάζονται συνολικά σαν ενιαίο αίτημα και η χορηγία που θα εγκρίνεται θα παραχωρείται κατ' αναλογία·
- (ζ) το πρόγραμμα ισχύει από το 1994 και έχει απεριόριστη διάρκεια·
- (η) οι προβλεπόμενες πιστώσεις του προϋπολογισμού για το 2001 ανέρχονται στις £50.000·
- (θ) η κοινοποιηθείσα ενίσχυση έχει ως νομική βάση τον κρατικό προϋπολογισμό (άρθρο 20.302 κεφάλαιο 14.02.3)·
- (ι) οι προβλεπόμενοι δικαιούχοι θα είναι κάτω των δέκα·
- (ια) δεν προβλέπεται επιστροφή της χορηγίας κάτω από οποιεσδήποτε προϋποθέσεις·
- (ιβ) τα μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου που διαθέτει η Αρμόδια Αρχή είναι η υποβολή σε αυτήν του προγράμματος δραστηριοτήτων, του προϋπολογισμού εξόδων, των σχετικών τιμολογίων και των αποδείξεων πληρωμής·
- (ιγ) δεν προβλέπεται σώρευση με άλλα σχέδια ενισχύσεων.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, "δημόσια ενίσχυση" σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—
- (i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες·
 - (ii) συνιστά οικονομική ενίσχυση, αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στους επαγγελματικούς συνδέσμους καλύπτει διαφημιστικές δαπάνες, δηλαδή συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, το κόστος της οποίας θα έπρεπε οι ίδιοι οι σύνδεσμοι να επωμισθούν. Επιπλέον, η ενίσχυση αποτελεί οικονομικό πλεονέκτημα για τους έμμεσους αποδέκτες της ενίσχυσης, δηλαδή τις κυπριακές μεταποιητικές επιχειρήσεις, των οποίων τα προϊόντα διαφημιζονται. Η οικονομική αυτή ενίσχυση δε θα είχε ληφθεί υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής δραστηριότητας των πιο πάνω δικαιούχων·
 - (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις, αλλά περιορίζεται στους επαγγελματικούς συνδέσμους του μεταποιητικού τομέα και μέσω της διαφημιστικής εκστρατείας των πιο πάνω οργανισμών για την προώθηση των κυπριακών βιομηχανικών προϊόντων, στις επιχειρήσεις του τομέα της μεταποίησης, άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό·
 - (iv) τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό, κι αυτό γιατί η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται έμμεσα στις

κυπριακές μεταποιητικές επιχειρήσεις μειώνει τις διαφημιστικές τους δαπάνες και βελτιώνει τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση, με αποτέλεσμα να θέσει τα προϊόντα των ενισχυόμενων επιχειρήσεων σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με τα εισαγόμενα ανταγωνιζόμενα προϊόντα στην εγχώρια αγορά.

- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία, κρίθηκε ότι, στο βαθμό που έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι βιομηχανικές μονάδες πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων, οι ενισχύσεις αυτές δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις, που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, κρίθηκε ότι, εφόσον οι πιο πάνω επιχειρήσεις κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα της μεταποίησης στη Δημοκρατία.

- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω, εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, ανήκει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται στους επαγγελματικούς συνδέσμους του μεταποιητικού τομέα και έμμεσα στις επιχειρήσεις της μεταποίησης για την προώθηση των κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτει σε καμία από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στην κατηγορία των "ενισχύσεων για εξαγωγές" που δυνάμει του άρθρου 5Α του Νόμου ο Έφορος δεν εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση, που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Επειδή η ενίσχυση αφορά το κόστος διαφημιστικής εκστρατείας από τους επαγγελματικούς συνδέσμους για την προώθηση των κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων, κρίθηκε ότι δεν αποτελεί ενίσχυση για εξαγωγές και επομένως δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α.

Περαιτέρω, εξετάστηκε σε ποιά από τις κατηγορίες ενισχύσεων του άρθρου 5 του Νόμου, που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, εμπίπτει η κοινοποιηθείσα ενίσχυση.

Αφού λήφθηκε υπόψη ο στόχος της ενίσχυσης, κρίθηκε ότι αυτή εμπίπτει στην κατηγορία των ενισχύσεων που δύναται να εγκριθούν για να προωθήσουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο οι συγκεκριμένοι όροι της ενίσχυσης διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό την πιθανή επίτευξη του στόχου που επιδιώκεται.

Παρ' ότι οι διαφημιστικές εκστρατείες για την προώθηση των κυπριακών μεταποιητικών προϊόντων διεξάγονται για λογαριασμό συγκεκριμένων επιχειρήσεων αλλά για το σύνολο του κυπριακού μεταποιητικού τομέα, στην ουσία αντικαθιστά, μέχρι ενός βαθμού, τις διαφημιστικές δαπάνες των κυπριακών μεταποιητικών επιχειρήσεων. Λεδομένου ότι η διαφήμιση είναι μέρος των τακτικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης με σκοπό την αύξηση των πωλήσεων της και οι οποίες κανονικά χρηματοδοτούνται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση αποτελεί λειτουργική ενίσχυση, δηλαδή δημόσια ενίσχυση που χορηγείται χωρίς καμία άμεση υποχρέωση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, εκ μέρους της δικαιούχου επιχείρησης και δε χρηματοδοτεί άμεσα επενδύσεις ή δημιουργία θέσεων εργασίας ή έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.

Οι λειτουργικές ενισχύσεις ενδέχεται να εμπίπτουν στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου. Βασικές, όμως, προϋποθέσεις για να εγκριθούν από τον Έφορο ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 5, είναι οι ενισχύσεις αυτές να είναι κατάλληλες και απαραίτητες για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 5. Οι ενισχύσεις λοιπόν που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 5 πρέπει να μην ξεπερνούν τα όρια του τι είναι κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών του συγκεκριμένου άρθρου. Η έλλειψη ανταπόδοσης συνίσταται στο γεγονός ότι με την κοινοποιηθείσα ενίσχυση παρέχεται οικονομική ενίσχυση στις δικαιούχους επιχειρήσεις χωρίς αυτές να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε άμεση, σε σχέση με το επιλέξιμο κόστος, υποχρέωση για ανάπτυξη δραστηριοτήτων με μόνιμο και ουσιαστικό αποτέλεσμα για την οικονομία όπως η υλοποίηση επενδύσεων, η προώθηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης κ.ά.

Γι' αυτούς τους λόγους, κρίθηκε ότι λειτουργικές ενισχύσεις δύνανται να εγκριθούν από τον Έφορο υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και κατά κανόνα σε περιπτώσεις, οι οποίες αναφέρονται ρητά στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου και περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση κατηγοριών δημοσίων ενισχύσεων που εμπίπτουν στους τομείς που καλύπτει το άρθρο 5.

Κατ' επέκταση, η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται με το κοινοποιηθέν πρόγραμμα, ως λειτουργική ενίσχυση, αποβλέπει στο να απαλλάξει τις δικαιούχους επιχειρήσεις από μέρος των διαφημιστικών δαπανών που θα έπρεπε οι ίδιες να επωμισθούν στα πλαίσια της τρέχουσας διαχείρισης των συνήθων δραστηριοτήτων

τους. Το αποτέλεσμα είναι να νοθεύεται ο ανταγωνισμός στην κυπριακή αγορά μεταξύ των κυπριακών και των εισαγόμενων μεταποιητικών προϊόντων και να υπάρχει σαφής κίνδυνος αλλοίωσης των όρων των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον, χωρίς να καθίσταται δυνατή η επίτευξη ενός από τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Νόμου (ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων).

Ενόψει των πιο πάνω, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες ενισχύσεων που ο Έφορος δύναται να εγκρίνει δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, η οποία, όμως, δεν εγκρίνεται διότι δεν είναι ούτε κατάλληλη αλλά ούτε και ανάλογη για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 5.

Ο Έφορος τέλος εξέτασε κατά πόσο μετά την κατάγηση του προγράμματος αυτό θα μπορούσε να χορηγηθεί ως ενίσχυση de minimis, με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου, ενίσχυση δηλαδή προς μία επιχείρηση που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (συνολικά κάτω από £57.000) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει αισθητή νόθευση στον ανταγωνισμό. Επειδή το ανώτατο ποσό ενίσχυσης που μπορεί να δοθεί σε έναν επαγγελματικό σύνδεσμο δεν υπερβαίνει τις £57.000, κρίθηκε ότι το πρόγραμμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση de minimis, υπό την προϋπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου, ότι κανένας επαγγελματικός σύνδεσμος δε δικαιούται να λάβει, ως ενισχύσεις de minimis, πλέον των £57.000 ανά τριετία.

Σημειώνεται, όμως, ότι το εν λόγω πρόγραμμα, εάν χαρακτηριστεί ως de minimis, θα αντιβαίνει σε κοινοτικό κεκτημένο, του οποίου δεν είναι νομικά δεσμευτική η εφαρμογή πριν από την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και συγκεκριμένα στο άρθρο 28 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αφορά την Ελευθερία Κυκλοφορίας Εμπορευμάτων και συνιστά θεμελιώδη ελευθερία.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Χορηγιών σε Επαγγελματικούς Συνδέσμους του Μεταποιητικού Τομέα για Λιξεαγωγή Διαφημιστικής Εκστρατείας» συνιστά δημόσια ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Η ενίσχυση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου στο μέρος της που αφορά δημόσια ενίσχυση σε επιχειρήσεις πρώτης μεταποίησης γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.

Όσον αφορά το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος, η ενίσχυση αυτή εμπίπτει στις κατηγορίες δημοσίων ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 5 του Νόμου, τις οποίες ο Έφορος δύναται να εγκρίνει, η οποία όμως δεν εγκρίνεται διότι αντιβαίνει προς τις διατάξεις του Νόμου. Ως εκ τούτου, εκδίδεται αρνητική απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα εξακολουθεί να ισχύει το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε θα πρέπει να καταργηθεί.

Τέλος, το κοινοποιηθέν πρόγραμμα δύναται μετά την κατάγηση του να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή ως ενίσχυση de minimis.

- B. Η παρούσα απόφαση απεικονίζεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 8 Νοεμβρίου 2001

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

Ε.Λ.Ε. 25.06.002.23 (15.1.2.27.1.1.12)